

POVIJESNI PRILOZI, Zbornik radova Instituta za historiju radničkog pokreta Hrvatske, Zagreb, 1/1982—4/1985.

Institut za historiju radničkog pokreta Hrvatske u Zagrebu (IHRPH) pokrenuo je 1982. godine, uz već postojeći *Časopis za suvremenu povijest* (ČSP), novu periodičku publikaciju — *Povijesne priloge. Povijesni prilozi* izlaze jedanput godišnje i imaju obilježje zbornika radova. Naime, u toku istraživanja u IHRPH nastaje znatan broj radova koji se ne mogu, ponajprije po opsegu, uklopiti u uređivačku koncepciju ČSP, a niži mogu biti publicirani kao posebna izdanja. Pokretanjem *Povijesnih priloga* ti su radovi stekli mogućnost da budu podvrgnuti sudu znanstvene i ostale javnosti. Edicija je prvenstveno namijenjena objelodanivanju radova stalnih radnika IHRPH, ali su iskazane namjere da se tiskaju i odgovarajući prilozi vanjskih suradnika Instituta. Glavni i odgovorni urednik *Povijesnih priloga* je dr. Mira Kolar-Dimitrijević.

Dosada su izašla četiri sveska *Povijesnih priloga* i u njima su štampani ovi radovi:

1/1982:

Vlado Oštrić, Radnički pokret u jugoslavenskim zemljama od svojih početaka do 1918—1919. godine (I. dio Historije SKJ) i odnos općeg, posebnog i pojedinačnog, 9—61; Zlatko Čepo, Ideje samoupravnog socijalizma u Ruskoj komunističkoj partiji (b) 1917—1921, 63—100; Zdenka Šimončič-Bobetko, Razvoj tekstilne industrije u Hrvatskoj u razdoblju između dva svjetska rata (1918—1941), 101—203; Mira Kolar-Dimitrijević, Položaj radništva sjeverne Hrvatske u vrijeme Savske banovine, 205—266; Fikreta Jelić-Butić, Narodnooslobodilački pokret i Hrvatska seljačka stranka 1941—1942, 267—304.

2/1983:

V. Oštrić, Socijalistički radnički pokret u Hrvatskoj do 1918. godine, 9—62; Stanislava Koprivica-Oštrić, Vojnička pobuna u Varaždinu 23. srpnja 1919, 63—94; Z. Šimončič-Bobetko, Razvoj cementne industrije u Hrvatskoj u razdoblju između dva svjetska rata (1918—1941), 95—167; M. Kolar-Dimitrijević, Socijalno-ekonomska politika gradske općine Zagreba s obzirom na položaj radničkog stanovništva od velike svjetske krize do početka drugoga svjetskog rata (1931—1939), 169—244; Narcisa Lengel-Krizman, Koncentracioni logori talijanskog okupatora u Dalmaciji i Hrvatskom primorju (1941—1943), 245—283.

3/1984:

Katarina Spehñjak, Narodni front Jugoslavije (SSRNJ — razvoj, programsko-teorijska osnova i procesi u društvenoj praksi 1945—1983), 9—82; Lydia Sklevicky, Organizirana djelatnost žena Hrvatske za vrijeme narodnooslobodilačke borbe 1941—1945, 83—127; S. Koprivica-Oštrić, Vukovarski kongres KPJ,

129—166; M. Kolar-Dimitrijević, Privredna kretanja, zaposlenost i nezaposlenost radništva Savske banovine 1929—1939, 167—229; Nada Yuill, Dušan Popović u Londonu, 231—288.

4/1985:

N. Lenge!-Krizman, Prilog proučavanju terora u tzv. NDH. Ženski sabirni logori 1941—1942. godine, 1—38; Nada Kisić-Kolanović, Novo porodično pravo na oslobođenom području Hrvatske 1941—1945, 39—80; Ivan Jelić, Prilog povijesti brodogradilišta »Split« u revolucionarnom radničkom pokretu i narodno-oslobodilačkoj borbi, 81—169; Tonči Šitin, Karakteristike razvitka sindikalnog pokreta u Dalmaciji do 1920. godine, 171—272.

Ukupno je dakle objavljeno 19 radova trinaestero autora. Većina je autora iz IHRPH, a štampana su i dva rada vanjskih suradnika. Tiskani radovi kronološki se odnose na razdoblje od kraja 19. stoljeća do naših dana, tj. pokrivaju razdoblje za koje je organizirana istraživačka djelatnost u IHRPH. Tematski zahvaćaju probleme političke, ekonomske, socijalne i pravne povijesti. Osjeća se nedostatak radova o pojavama u kulturi i prosvjeti, pa i nekim drugim oblastima društvenog života. Međutim, valja naglasiti da se autori uglavnom udaljavaju od klasičnih obrazaca političke historije te da se vide pomaci od utvrđivanja jednostavnih povijesnih činjenica prema obuhvatnijim historiografskim interpretacijama i objašnjenjima. Značajno je da većina autora pokušava utvrditi i teorijski koncept unutar kojeg istražuju. Dakako, pokazuju se te promjene uvođenjem i korištenjem raznovrsnijih metoda istraživanja. Tako su npr. u radovima o ekonomsko-socijalnoj problematici prilično prisutne kvantifikacije, a brojne tablice i grafikoni nisu samo ilustracija kvalitativnih analiza, već baza za objašnjavanje i zaključivanje.

Redakcija se očito svjesno opredijelila za kronološku i tematsku raznolikost objavljenih priloga. Izbjegava se stvaranje tematskih zbornika, što ne bi trebalo biti pravilo. Poneki tematski zbornik zacijelo bi olakšao uvid u metodska i u cjelini znanstvena dostignuća historiografskih interpretacija pojedinih razdoblja, problema ili pojava. Bio bi to poticaj za dalja traženja novih putova.

Inače, *Povijesni prilozi* su veoma dobro opremljena publikacija. Udovoljavaju i svim pravilima o označavanju periodičkih izdanja, tj. imaju svoj broj u skladu s univerzalnom decimalnom klasifikacijom (UDK), a i svaki je rad kategoriziran i razvrstan po kriterijima za publiciranje znanstvenih radova. Svi radovi imaju sažetak na engleskom jeziku. Štampane su i bazične kartice za svaki objavljeni prilog s potrebnim naznakama i oznakama te kratkim sadržajem, u prva dva broja doduše samo na hrvatskom ili srpskom jeziku a zatim i na engleskom jeziku. *Povijesni prilozi* su dobrodošli i u našu historijsku znanost.

Marijan Maticka

RADOVI INSTITUTA ZA HRVATSKU POVIJEST 18, 1985, 382 str.

Mladen Nikolanci, »Dalmatinska dinastija« i propast Zapadnog Rimskog Carstva (5—22). Nakon umorstva Marcelina 468. godine, položaj namjesnika Dalmacije preuzima njegov nećak Julije Nepot, a Dalmacija i dalje, kao i u vrijeme Marcelina, zadržava svoju neovisnost. 474. godine, po naredbi bizantskog cara Leona, Nepot oduzima prijesto Gliceriju, a novi bizantski car Zenon mu priznaje carsku čast. No, već iduće godine svrgnuo ga je vojni zapovjednik Orest. Nepot se vratio u Dalmaciju i tamo vladao do 480, kad su ga ubila dvojica njegovih oficira.

H I S T O R I J S K I
Z B O R N I K

IZDAVAČ: Savez povijesnih društava Hrvatske

REDAKCIJSKI ODBOR

Mirjana GROSS, Zagreb
Ivan KAMPUŠ, Zagreb
Tomislav RAUKAR, Zagreb
Petar STRČIĆ, Zagreb

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK
Ivan KAMPUŠ

LEKTOR I KOREKTOR
Branko ERDELJAC

Adresa uredništva:
Savez povijesnih društava Hrvatske
Zagreb, Filozofski fakultet, Ul. Đure Salaja 3
Časopis izlazi jednom godišnje
Narudžbe šalžite na adresu:
Savez povijesnih društava Hrvatske, Zagreb, Krčka 1
Cijena ovog broja iznosi 3000 din.
Izdavanje časopisa sufinancira
Samoupravna interesna zajednica za znanstveni rad SRH — VII.
Tisak Štamparskog zavoda »Ognjen Prica« u Zagrebu — travanj 1987.